

2024-04-17

Dnr U2024/00229

Utbildningsdepartementet

Remissvar över promemorian Förslag till ändringar för att öka mobiliteten tidigt i den akademiska karriären (U2024/229) från Region Blekinge**Sammanfattning:**

Utbildningsdepartementets promemoria innehåller förslag som syftar till att främja mobilitet tidigt i den akademiska karriären. Förslaget vidgar möjligheten till förenade anställningar med högskolor och universitet som ena parten. Förenade anställningar ska gälla även biträdande lektorat och omfatta alla sektorer utanför akademien, vilket även innebär en vidgning för förenade anställningar inom sjukvården. Detta innebär förslag till ändringar i högskolelagen (1992:1434) och högskoleförordningen (1993:100).

- Region Blekinge ställer sig positiv till att förenade anställningar möjliggörs brett i samverkan med sektorer utanför akademien. Förutsättningen är att båda arbetsgivarparterna gemensamt utformar villkoren för anställningen och tar ett gemensamt ansvar för arbetstagarens arbetsmiljö.
- Region Blekinge ställer sig positiv till att högskolor ges rätt att besluta om en anställning inom högskolan ska vara förenad med en anställning utanför högskolan. Förutsättningen är att högskolornas bemyndigande används till nytta för bägge parter. Region Blekinge föreslår ett tydliggörande som innebär att sektorer utanför akademien också har rätt att initiera en förenad anställning.
- Region Blekinge ställer sig positiv till att inskränkningen vad gäller yrkesutbildning för att kunna inneha förenad anställning tas bort. Det är däremot viktigt att skrivningen om att en förenad anställning enbart får innehas av ”den som uppfyller behörighetskraven för bägge anställningarna” kvarstår.
- Region Blekinge ställer sig positiv till att förenade anställningar inom sjukvården möjliggörs för personer med en annan anställning än vid en sjukvårdsenhet som är upplåten för medicinsk utbildning och forskning. Detta ger akademien viktiga nya möjligheter till kunskapsutbyte inom denna sektor.
- Region Blekinge ställer sig positiv till att tidsbegränsade förenade anställningar tidigare i forskarkarriären möjliggörs.

Region Blekinges remissvar:

Högskolesektorn (universitet och högskolor) har behov av kunskaps och erfarenhetsutbyte med sin omvärld. Det gäller både andra sektorer i det egna samhället och andra högskolor. Syftet med att utbyta kunskaper är mångfacetterat. Att skapa en bred bas för att rekrytera forskartalanger till högskolan är inte det enda skälet. Högskolan behöver förstå vilka problem i samhället som kan lösas med vetenskapliga metoder och hur högskolan kan göra sin forskning relevant. För sektorer utanför akademien är forskningskompetens värdefull för

sektorns utveckling och kan medverka till ömsesidigt kunskaps- och erfarenhetsutbyte. Det gör den dubbla kompetens individer som har expertkompetens och erfarenheter från olika delar av samhället och samtidigt forskarkompetens värdefull. Forskningskompetent personal inom olika sektorer kan bedriva och sprida forskning på ett bättre sätt. Individer med dubbelkompetens kan fungera som bryggor mellan forskning och samhälle, teori och verklighet.

I akademins uppdrag ligger en dubbelhet som dels handlar om den fria forskningen dels om att vara relevant och göra nytta för samhället. Mycket av den forskning som utförs handlar om att ta kunskapen ett steg till och tillämpa redan etablerad kunskap. Vikten av att möta samhällets behov illustreras av hur den nuvarande begränsningen av förenade forskartjänster har påverkat den medicinska forskningen till att utgå från tertiärvårdens och den akademiska forskningens perspektiv och de svårigheter det lett till när resultaten generaliserats till gälla populationer med större grad av komplexitet. Akademien berikas av att fler perspektiv på verkligheten öppnas för dem som verkar inom akademien. Olika forskningsfält behöver berika varandra och de som möter verklighetens problem behöver förstå när, och hur, de kan få akademins hjälp med ny kunskap. Att sprida forskningskompetens i samhället är lika viktigt som att rekrytera talanger till akademien.

- Region Blekinge bedömer därför att den föreslagna vidgningen för förenade tjänster är till stor nytta för universitet och högskolor. Bedömningen är att den också kan vara till stor nytta för de sektorer som kommer i fråga för förenade tjänster, förutsatt att högskolorna ser, och värderar, sitt behov av yrkeskompetensen hos anställda med dubbelkompetens. Utformningen av villkoren i anställningsformen behöver i varje enskilt fall bygga på utbyte av nytta mellan parterna.
- Region Blekinge ställer sig försiktigt positiv till att högskolor ges rätt att besluta om en anställning inom högskolan ska vara förenad med en anställning utanför högskolan. Regionen föreslår ett tydliggörande som innebär att sektorer utanför akademien ska ha rätt att ta initiativ till en förenad anställning i samverkan med en högskola.

En konsekvens av att förstå akademien som en del i ett samhälle är att se dess behov av utbyte med samhället som ett behov av utbyte med hela samhället. Att begränsa möjligheten till förenade anställningar till utpekade yrkeskompetenser eller anställningar vid vissa typer av organisationer blir då kontraproduktivt. Det gäller såväl för den sektor där det redan är möjligt med förenade anställningar som övriga sektorer. För att dubbelkompetenta ska kunna verka som brygga mellan de olika sektorerna är det viktigt att värna om att de har tillräcklig formell och informell kompetens inom bägge de aktuella områdena.

- Region Blekinge ställer sig positiv till att inskränkningen vad gäller yrkesutbildning för att kunna inneha förenad anställning tas bort. Det är däremot viktigt att skrivningen om att en förenad anställning enbart får innehas av ”den som uppfyller behörighetskraven för bägge anställningarna” kvarstår.
- Region Blekinge ställer sig positiv till att förenade anställningar möjliggörs för personer med en annan anställning än vid en sjukvårdsenhet som är upplåten för medicinsk utbildning och forskning. Detta ger akademien viktiga nya möjligheter till kunskapsutbyte med sjukvården.

Ett utbyte av kompetens och erfarenhet mellan olika sektorer i samhället behöver kunna ske på olika erfarenhetsnivåer för att ge ett så rikt utbyte som möjligt mellan sektorerna. Inom akademien betyder det att forskare som i början av sin forskarkarriär anställs på biträdande lektorat behöver ha samma möjlighet till förenade tjänster som senare i forskarkarriären. Syftet med dessa tjänster är att ge en tidsbegränsad möjlighet att meritera sig för fast tjänst

som forskare. Krav och förutsättningar är olika inom olika sektorer och olika forskningsfält vilket gör att den tid som behövs för meritering kan behöva anpassas till förutsättningarna, särskilt när meritering krävs inom flera sektorer.

- Region Blekinge ställer sig positiv till att tidsbegränsade förenade anställningar tidigare i forskarkarriären möjliggörs och att tidsbegränsningen blir flexibel. Det är viktigt att tidsgränsen anpassas till ämnesområdets förutsättningar snarare än individuella hänsyn.

Sammantaget ställer sig Region Blekinge bakom promemorians ambition att vidga möjligheterna för kompetens- och kunskapsutbyte mellan högskolor och samhälle. Liksom de förbättringar av anställningsförhållanden som förenade tjänster innebär för individerna jämfört med dubbla anställningar. Det ställer dock krav på väl anpassade villkor för dessa tjänster som ställer rimliga krav sammantaget på tjänsteinnehavaren.

- Region Blekinge vill poängtera att det ska vara en möjlighet för arbetsgivare att samarbeta med högskolan i förenade anställningar. Denna möjlighet kräver att ”närmare precisering av villkor och dylikt för sådana förenade anställningar kan förhandlas av arbetsmarknadens parter. Förslagen innebär ett omfattande arbete i att ta fram och kommer överens om sådana preciseringar”.
- Region Blekinge menar att förenade anställningar ska vara en anställningsform som är gynnsam för båda parter verksamhet då behovet av forskningskompetent personal finns inom allas verksamheter. Man bör även beakta vilka konsekvenser en förenad anställning kan få. Anställningarna bör ha fokus på att motsvara båda parter behov av forskning och utbyte snarare än på högskolans behov av rekrytering. Det är av största vikt att skapa hållbara förutsättningar för att forskningskompetent personal långsiktigt ska kunna stanna kvar i förenade anställningar. Synergimål med den gemensamma nyttan som styrande ger goda förutsättningar.
- Region Blekinge ser att villkor i kollektivavtal, tjänstepensionsavtal med mera kan behöva ses över, så att de är tillämpliga vid förenade anställningar, särskilt vid tidsbegränsade anställningar. Region Blekinge ser också att villkor gällande arbetsmiljö och arbetsmiljöansvar för den anställde behöver beaktas.

I detta ärende har Regionstyrelsen beslutat. Ärendet har beretts av inom regionstaben. I handläggningen har representanter för HR och Region Blekinges Vetenskapliga råd medverkat.